

MAGISTRÁT HLAVNÉHO MESTA SLOVENSKEJ REPUBLIKY BRATISLAVY

Materiál na rokovanie

Komisia finančnej stratégie a pre správu a podnikanie s majetkom mesta

dňa: 11.11. 2020

baum_cityregion: príprava inštitucionalizácie funkčného cezhraničného mestského regiónu Bratislava – okolie

Predkladateľ:

Mgr. Ctibor Košťál

Materiál obsahuje:

1. Popis projektu a jeho ciele
 2. Výstupy projektu a zapojenie mestských častí Hl. mesta SR Bratislavy do projektu
 3. Výstup procesu „inštitucionalizácie“ cezhraničného mestského regiónu v rámci projektu baum_cityregion po zapracovaní podmienky MĽ
 4. Financovanie projektu, doba realizácie projektu a partneri
 5. Proces prípravy projektu baum_cityregion a očakávané aktivity v nasledujúcich týždňoch / mesiacoch
 6. Návrh záverov
- Príloha: Projektová žiadosť (žiadosť o NFP) v pdf formáte.

Zodpovedný:

Mag. rer. nat. Marek Dinka

Spracovateľ:

Mgr. Andrea Kasanická Kostolná

NOVEMBER 2020

1. Popis projektu a jeho ciele

Cieľom projektu s názvom **baum_cityregion**, je etablovanie dlhodobej cezhraničnej spolupráce medzi Hl. mestom SR Bratislava a spolkovými krajinami Dolné Rakúsko a Burgenlandsko a príprava založenia organizácie („inštitucionalizácia“) územného manažmentu pre funkčný cezhraničný mestský región Bratislava – okolie v rokoch 2021-2022. Hlavným prijímateľom projektu predloženého a schváleného s podmienkou v rámci programu spolupráce INTERREG VA SK-AT je Hl. mesto SR Bratislava a partnermi sú dolnorakúska NÖ.Regional a burgenlandská spoločnosť Regionalmanagement Burgenland (ďalej len „RMB“).

Proces inštitucionalizácie je postupná transformácia už existujúcej platformy do založenia organizácie so samostatnou právnou subjektivitou. Takou organizáciou môže byť v budúcnosti spoločná štruktúra (napr. Európske zoskupenie územnej spolupráce (EZÚS), Euroregión a iné¹), alebo „voľnejšia“ forma spolupráce, napr. založenie združenia, NGO a pod.

V rámci projektu **baum_cityregion** sú v rozpočte plánované personálne výdavky pre 5 interných zamestnancov magistrátu hl. mesta SR Bratislava na čiastkový úväzok: 1x Sekcia územného plánovania, 1x Oddelenie kultúry, 2x Oddelenie stratégie a riadenia projektov, 1 zamestnanec na Dohodu o vykonaní práce). Ďalej sú to výdavky na pracovné stretnutia, workshopy, prípravu koncepcií v rámci spoločne zadefinovaných oblastí: doprava / mobilita, priestor a životné prostredie, a v novej oblasti spolupráce kultúra.

Okrem „neinvestičných“ aktivít v podobe personálnych výdavkov a stretnutí odborníkov / zástupcov funkčného mestského regiónu Bratislava, sieťovania zástupcov mestských častí Bratislavy so zástupcami prihraničných rakúskych miest a obcí, tvorby koncepčných materiálov a zberu dát pre hore uvedené oddelenia a sekcie magistrátu, sú v rámci projektu plánované aj pilotné opatrenia.

Pilotným opatrením väčšieho finančného rozsahu je výsadba / zahustenie zelene v prihraničnom pásme na slovensko – rakúskej hranici na okraji územia výstavby novej mestskej štvrti „Nesto“ v mestskej časti Bratislava - Petržalka (spolu vyše 600 drevín). Vzhľadom na povahu prihraničného územia (Zelený pás), a aj kvôli obave súkromných vlastníkov z rakúskej strany (voľný vstup na súkromné pozemky na rakúskej strane) je dôležité oddeliť / zahustiť prihraničný pás zeleňou. Uvedené opatrenie bude v projekte zrealizované v súlade so Spoločným programovým vyhlásením primátora a mestského zastupiteľstva Hl. mesta SR Bratislavy na roky 2019 až 2022 k opatreniam prevencie klimatických zmien v meste (výsadba 10 tis. drevín).

Pri výbere územia výsadby zelene (vetrolamu) boli, a v čase realizácie aj naďalej budú, konzultované príslušné odborné oddelenia magistrátu: Oddelenie tvorby mestskej zelene, Sekcia územného plánovania, Splynomocnenec pre životné prostredie Hl. mesta SR Bratislavy. Pri realizácii budú zohľadnené možnosti podmienené vlastníckymi vzťahmi.

Druhou z pilotných projektových opatrení v rámci **baum_cityregion**, ktoré je plánované v gescii hl. mesta Bratislava, je zatraktívnenie Trojhraničného bodu SK-AT-HU v mestskej časti Bratislava - Čunovo v podobe výsadby zelene. Uvedené bude realizované na základe návrhov zo študentskej súťaže (Le:Notre Landscape) z apríla 2020.

¹ Pod pojmom **euroregión** sa rozumie cezhraničná spolupráca najmenej dvoch susediacich regiónov v európskych krajinách. Cieľom takéhoto združenia je podpora a realizácia spoločných projektov na kultúrnej, sociálnej, hospodárskej a infraštruktúrnej úrovni. Spravidla ide o pohraničné teritória poznačené rovnakými atribútmi, ako vzdialenosť od hlavného mesta, zaostalejší vývoj, spoločná história a podobnosť lokálnych problémov. Euroregióny, ako také, nemajú žiadnu legislatívnu kompetenciu, sú dobrovoľným zoskupením obcí alebo vyšších územných celkov, ktoré si volia radu a prezídium. Rozhodujúcim orgánom je valné zhromaždenie. Majú však nárok na dotácie z fondov EU (zdroj Wikipédia).

Európske zoskupenie územnej spolupráce je právnická osoba založená na báze dobrovoľnosti za účelom zlepšenia podmienok vykonávania akcií územnej spolupráce. Cieľom zoskupenia je uľahčovať a podporovať medzi svojimi členmi cezhraničnú, nadnárodnú a/alebo medziregionálnu spoluprácu za účelom posilnenia hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti. Členmi zoskupenia môžu byť členské štáty, regionálne orgány, miestne orgány, subjekty, ktoré sa riadia verejným právom, alebo združenia pozostávajúce zo subjektov patriacich do jednej alebo viacerých týchto kategórií (zdroj webová stránka ÚVSR).

2. Výstupy projektu a zapojenie mestských častí hl. mesta SR Bratislavy do projektu:

Projektovými aktivitami, na ktorých sa bude priamo podieľať Hl. mesto SR Bratislava sú:

- Personálne náklady zamestnancov spoločnej kancelárie baum_cityregion (Sekcia územného plánovania, 1 interná zamestnankyňa a 1 zamestnanec na Dohodu o vykonaní práce tak ako doteraz),
- Personálne náklady pre zamestnanca Oddelenia kultúry pre tvorbu „cezhraničnej“ časti Koncepcie kultúry na roky 2020-25 pre mesto Bratislava (1 zamestnanec),
- Personálne náklady pre zamestnanca Oddelenie stratégií a riadenia projektov pre analýzu a zber dát o cezhraničnom funkčnom mestskom regióne Bratislava a okolie s výhľadom na prípravu nového programovacieho obdobia štrukturálnych a investičných fondov EÚ na roky 2021 – 27 a finančný manažér projektu (spolu 2 zamestnanci),
- Náklady na preklady a tlmočenie, a náklady na catering na odborných stretnutiach, stretnutiach starostov a workshopoch a sprievodných akciách na slovenskej strane, vrátane 1 medzinárodnej konferencii BAUM ((pokiaľ to bude možné inak ako online stretnutia bez cateringu),
- Náklady na cestovné výdavky za účasť na zahraničnej služobnej ceste (site visit) v meste Bazilej (Basel) vo Švajčiarsku (spolu 5 osôb: zástupcovia MČ Bratislava a zástupcovia magistrátu Hl. mesta SR Bratislava v roku 2022 / ak to bude možné)
- Spolu dve pilotné opatrenia: výsadba a zahusťenie „Zeleného pásu“ a vytvorenie zelenej „nárazníkovej zóny“ v hraničnom pásme medzi MČ Bratislava - Petržalka (nová štvrť Nesto) a obcou Kittsee a opatrenie revitalizácie Trojmedzia SK-AT-HU (MČ Bratislava - Čunovo)

Cieľové mestské časti Bratislavy a ich možné tematické zapojenie do projektu

Je to spolu 9 mestských častí Bratislavy. Projekt zahŕňa cieľové prihraničné mestské časti Bratislavy z projektu baum2020 ako sú MČ Bratislava - Záhorská Bystrica, MČ Bratislava - Devínska Nová Ves, MČ Bratislava - Devín, MČ Bratislava - Karlova Ves, MČ Bratislava - Petržalka, MČ Bratislava - Rusovce, MČ Bratislava - Čunovo, MČ Bratislava - Jarovce a do projektu privedie novú mestskú časť Bratislava - Staré Mesto.

V projekt baum_cityregion na rakúskej strane spolupracuje na projekte 15 cieľových prihraničných rakúskych miest a obcí v spolkových krajoch Dolné Rakúsko a Burgenlandsko.

Zapojenie MČ Bratislava v projekte **baum_cityregion**:

MČ Bratislava - Záhorská Bystrica – zapojenie do sieťovania s rakúskou stranou a iniciácia možných lokálnych iniciatív v oblasti živ. prostredia

MČ Bratislava - Devínska Nová Ves - zapojenie do sieťovania s rakúskou stranou a iniciácia možných lokálnych iniciatív v oblasti kultúry a živ. prostredia

MČ Bratislava - Devín - zapojenie do sieťovania s rakúskou stranou a iniciácia možných lokálnych iniciatív v oblasti kultúry a cest. ruchu a životného prostredia

MČ Bratislava - Karlova Ves - zapojenie do sieťovania s rakúskou stranou a iniciácia možných lokálnych iniciatív v oblasti živ. prostredia

MČ Bratislava - Staré Mesto - zapojenie do sieťovania s rakúskou stranou a iniciácia možných lokálnych iniciatív v oblasti kultúry a cest. ruchu

MČ Bratislava - Petržalka - pilotné opatrenie „výsadba vetrolamu / Zelený pás“

MČ Bratislava - Jarovce - zapojenie do sieťovania s rakúskou stranou a iniciácia možných lokálnych iniciatív v oblasti živ. prostredia

MČ Bratislava - Rusovce - zapojenie do sieťovania s rakúskou stranou a iniciácia možných lokálnych iniciatív v oblasti kultúry a cest. ruchu

MČ Bratislava - Čunovo - pilotné opatrenie – investícia Trojmedzie SK-AT-HU

V júli 2020 bol projekt **baum_cityregion** schválený v Monitorovacom výbore Programu spolupráce INTERREG VA SK-AT („MV INTERREG VA SK-AT“) s podmienkou. Uvedenou podmienkou je konkretizácia výstupu procesu inštitucionalizácie v roku 2022 / 2023, ktorou má byť v roku 2022 podanie žiadosti o založenie novej organizácie pre zabezpečenie dlhodobej spolupráce partnerov projektu baum_cityregion.

Štúdia udržateľnosti, ktorá bola pripravená v rámci prebiehajúceho projektu baum2020 mapuje skúsenosti zo Slovenska ako aj zo zahraničia s etablovaním takých foriem organizácií, ktoré majú cezhraničný charakter resp. takých ktoré viedli k založeniu cezhraničnej organizácie typu Európske zoskupenie teritoriálnej spolupráce („EZTS“) alebo EUROREGION. V štúdií sú pre porovnanie uvedené rôzne právne organizačné formy, ktoré pripadajú v úvahu pre inštitucionalizáciu cezhraničného mestského regiónu Bratislava a okolie.

Štúdia odporúča inštitucionalizáciu realizovať v postupných krokoch: v prvej fáze založením jednej z „voľnejších“ foriem spolupráce napr. združenia, NGO a lebo spoločnosti s.r.o v rámci národnej legislatívy (buď v Rakúsku alebo na Slovensku). Až v neskoršej fáze odporúča založenie jednej z existujúcich „cezhraničných“ foriem ako je napr. EZTS alebo Euroregión. Podrobnejšie úvahy a analýzy majú byť predmetom štúdie v rámci projektu baum_cityregion (vyčlenených je v rozpočte rakúskych partnerov spolu cca 70 tis. EUR na analýzu vybratej štruktúry a na koncepciu novej organizácie).

Na základe prebiehajúcich rozhovorov s rakúskymi partnermi, odbornými oddeleniami v Dolnom Rakúsku a Burgenlandsku a oddeleniami /sekciami magistrátu hl. mesta SR Bratislava sme pripravili návrh spoločného Prehlásenia odborných oddelení partnerov, v ktorom rakúska strana deklaruje pripravenosť založiť novú organizáciu na rakúskej strane a to v prípade, ak založenie organizácie nebude iniciovať Hl. mesto SR Bratislava.

Hl. mesto SR Bratislava v návrhu prehlásenia deklaruje záujem o dlhodobú cezhraničnú spoluprácu s Dolným Rakúskom a Burgenlandskom a zaväzuje sa poskytovať naďalej priestory spoločnej kancelárie BAUM na magistráte v Bratislave aj po skončení projektu baum_cityregion.

Cezhraničná spolupráca Hl.mesta SR Bratislavy s Dolným Rakúskom a Burgenlandskom priniesla dosiaľ okrem výmeny informácií a možnosti užšej komunikácie a výmeny skúseností medzi prihraničnými MČ Bratislavy a rakúskymi obcami / mestami, odbornými oddeleniami magistrátu Bratislavy a spolkových krajín Dolného Rakúska a Burgenlandsku, aj tieto konkrétne výstupy a benefity pre Hl. mesto SR Bratislava:

V oblasti kultúrnej spolupráce (a cestovného ruchu):

- ✓ návrh investičného projektu vybudovania vstupného zázemia pre hrad Devín (Múzeum mesta Bratislavy)
- ✓ iniciácia spolupráce medzi MČ BA - Rusovce a mestom Petronell Carnuntum

V oblasti životného prostredia: návrh projektu Biologickej regulácie komárov (Splnomocnenec A. Kovárik a Sekcia živ. prostredia magistrátu):

- ✓ plánovaná výsadba zelene vo vybraných MČ Bratislavy ako marketingová aktivita projektu baum2020

V oblasti mobility: realizácia mapy cezhraničnej mobility regiónu Bratislava a okolie (BAUM) a analýza možností pre realizáciu tzv. zberného taxíka:

- ✓ iniciovanie rozhovorov s rakúskou stranou o začlenení linky Bratislava - Hainburg a/D (a jej spolufinancovania) do výkonu vo verejnom záujme (Sekcia dopravy),
- ✓ iniciovanie projektu „Clean Mobility“ s aktívnou účasťou Hl. mesta SR (spolufinancovanie zástavky MHD) s cieľom etablovania spolupráce medzi dopravcom východnej časti Dolného Rakúska „VOR“, a „BID“ a Sekciou dopravy magistrátu,

Oblasť integrácie:

- ✓ Príručka pre Slovenky a Slovákov žijúcich v rakúskom pohraničí.

Aj na základe hore uvedených výstupov si dovoľíme konštatovať, že etablovanie dlhodobej spolupráce Hl. mesta SR Bratislavy s Dolným Rakúskom a Burgenlandom prináša už v súčasnosti výstupy v rôznych oblastiach, konkrétne benefity pre všetkých partnerov a má jednoznačne pridanú hodnotu pre Hl. mesto SR Bratislava.

3. Výstup procesu „inštitucionalizácie“ cezhraničného mestského regiónu v rámci projektu baum_cityregion po zapracovaní podmienky MV

Hl. mesto SR Bratislava sa rozhodne v akej forme pristúpi v roku 2022 /23 do vybranej formy organizácie zastrešujúcej cezhraničný mestský región. Konkrétna forma a spoločné priority uvedenej organizácie budú zadané počas realizácie projektu baum_cityregion rokoch 2021 až 2022.

Žiadosť o založenie organizácie, ktorá bude zastrešovať aktivity v cezhraničnom slovensko – rakúskom funkčnom mestskom regióne musí predložiť jeden z partnerov projektu baum_cityregion na konci projektu (2022 /2023).

- ➔ Pozn.: Rakúska strana je pripravená prevziať iniciatívu a podmienku založenia organizácie splniť na rakúskej strane, ak uvedené nebude iniciovať Hl. mesto SR Bratislava. Pozastavenie slovensko – rakúskej spolupráce na území Bratislavy a okolia, ktorá sa začala už v roku 2011, by znamenalo faktický koniec dobre naštartovaných bilaterálnych aktivít a obmedzený prístup k možnostiam EÚ čerpania finančných prostriedkov pre Hl. mesto SR Bratislava v nasledujúcom programovacom období najmä v rámci programu spolupráce INTERREG SK-AT. Možnosť realizácie ďalších cezhraničných projektov s Dolným Rakúskom a Burgenlandskom sa odvíjajú práve od doterajšej dobrej spolupráce v projektoch Bratislavy a okolia: projekt BAUM (2011 - 2013) a baum2020 (2018 – 2020/21).

4. Financovanie projektu, doba realizácie projektu a projektoví partneri:

Finančné náklady na realizáciu plánovaných aktivít budú kryté v súlade s pravidlami čerpania nenávratného finančného príspevku v rámci programu INTERREG VA SK-AT v pomere 85 % z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len „EFRR“), 10% zo štátneho rozpočtu SR a 5 % zo zdrojov prijímateľa. Odhadované celkové náklady na aktivity vedúceho partnera / žiadateľa hl. mesta SR Bratislava sú v celkovej sume 382 191,50 €, spolufinancovanie Hl. mesta SR Bratislava je 19 109,58 €.

Projekt sa má realizovať najskôr od 01.01.2021 do maximálne 31.12.2022

Partneri projektu:

- Hlavné mesto SR Bratislava (vedúci partner/ tzv. hlavný prijímateľ)
- NÖ.Regional.GmbH (projektový partner 1)
- Regionalmanagement Burgenland GmbH (projektový partner 2)
- Stadt-Umland-Management Wien / Niederösterreich (strategický partner bez finančnej účasti)
- Bratislavský samosprávny kraj (strategický partner bez finančnej účasti)

5. Proces prípravy projektu baum_cityregion a očakávané aktivity v nasledujúcich týždňoch / mesiacoch

V roku 2019 – rokovania s rakúskymi partnermi NÖ.Regional a RMB

30.01. / 12.2.2020 - rokovanie k projektovému zámeru s partnermi NÖ.Regional a RMB

21.1.2020 - prerokovanie projektového zámeru na magistráte Hl. mesta Bratislava (OSAP)

27.1.2020 - prerokovanie projektového zámeru na Oddelení kultúry

4.2.2020 - konzultácia projektového zámeru na Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (riadiaci orgán Programu spolupráce INTERREG VA SK-AT)

5.2.2020 - prerokovanie projektového zámeru so strategickým partnerom Bratislavský samosprávny kraj (strategický partner)

13.2.2020 - predstavenie projektového zámeru a projektových aktivít na stretnutí u riaditeľa magistrátu Hl. mesta SR Bratislava

28.2.2020 - podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok na RO INTERREG VA SK-AT

12. september 2020 - informácia RO/SpS INTERREG VA SK-AT o podmienčnom schválení projektu baum_cityregion

20. október 2020 - predloženie upravenej verzie žiadosti o NFP na RO / SpS INTERREG VA SK-AT a splnenie podmienok Monitorovacieho výboru INTERREG VA SK-AT

November 2020 - informácia o schválení projektu baum_cityregion

Január / Február 2021 – vystavenie a následný podpis Zmluvy o nenávratnom finančnom príspevku z EFRR v rámci INTERREG VA SK-AT

Marec/ apríl 2021 - začiatok realizácie projektu baum_cityregion a realizácia plánovaných aktivít

Návrh záverov

Komisia súhlasí so zapojením Hl. mesta SR Bratislava do realizácie projektu **baum_cityregion** a s poskytnutím spolufinancovania Hl. mesta SR Bratislavy z vlastných zdrojov v celkovej sume 19 109,58 EUR.

Komisia súhlasí s postupnou inštitucionalizáciou cezhraničného funkčného mestského regiónu Bratislava a okolie, ktorá má vyústiť do založenia organizácie cezhraničného mestského regiónu v roku 2022 / 2023.

Komisia súhlasí so zapojením predmetných oddelení magistrátu Hl. mesta SR Bratislavy do projektu **baum_cityregion** pri formulácii strategických tém cezhraničnej spolupráce s Dolným Rakúskom a Burgenlandskom a pri definovaní spoločných iniciatív v oblasti mobility, životného prostredia / priestoru ako aj v oblasti kultúry (cestovného ruchu).